

תאריך: _____

-מבלי לפגוע בזכויות-
-בדואר רשום-

לכבוד:

קניון _____
כתובת:
טל':
פקס':
מאת:
שם:
כתובת:
טל':
פקס':

הנדון: מכתב התראה בנושא הפרת חוק למניעת העישון במקומות ציבוריים והחשיפה לעישון.

התשמ"ג-1983

שלום רב,

1. להוסיף פרטי המקרה
2. להוסיף פרטי המקרה
3. להוסיף פרטי המקרה

לשון החוק

4. מטרת החוק, כפי שמופיעה בסעיף הראשון לו, היא "למנוע את העישון במקומות ציבוריים ואת חשיפת הציבור לעישון, הגורמת למוות, למחלות ולנכות."
5. כבעלי העסק ומפעילי המקום, אתם אחראים למניעת העישון על פי הכתוב בחוק. חוק למניעת העישון במקומות ציבוריים והחשיפה לעישון (להלן: החוק) קובע בסעיף הראשון לו כי: "לא יחזיק אדם במקום ציבורי כל מוצר טבק או כלי לעישונו כשהם דלוקים".
6. התוספת לחוק מכילה רשימת מקומות המוגדרים "ציבוריים" לעניין החוק. סעיף 16 לתוספת קובע כי אין לעשן ב-"השטח הפתוח לציבור בקניון, למעט בית עסק המפורט במקום אחר בתוספת זו ולמעט חדר עישון נפרד לחלוטין שהוקצה לעישון, אם הוקצה, ובלבד שיש בו סידורי אוורור תקינים והעישון בו אינו גורם למטרד בחלקים אחרים של המקום".
7. סעיף 2 לחוק מטיל על בעלים של מקום ציבורי חובה להציב שלטים תקינים האוסרים על העישון במקום. באשר לקניונים נקבע שיש להציב שלט בכל כניסה ובתוך שטח הקניון יש להציב שלט כל 30 מטר קיר, לרבות חלונות ראויה של חנויות, כך שהשלטים יהיו נראים לעין, בגובה ובגודל המוגדרים בתקנות הגבלת העישון במקומות ציבוריים (קביעת שלטים), התשמ"ד-1984.

8. סעיף 2א לחוק מטיל על בעלים של מקום ציבורי חובת אכיפה ופיקוח, משמע עליו לעשות כל שביכולתו על מנת למנוע את העישון במקום.
9. סעיף 2ב לחוק מטיל איסור על בעלים של מקום ציבורי להציב מאפרות במקום הציבורי, כאשר "מאפרה" היא כל כלי המשמש להטלת אפר ושיירי מוצרי טבק בתוכו.
10. העובדות בשטח לא רק שאינן מקיימות את הכתוב בחוק ובתקנות אלא הן היפוכו הגמור: **להתאים**

את העובדות הנ"ל למציאות

- העישון מתקיים בכל חלל הקניון. כן, למעשה, אין אף מקום בו ניתן לשבת מבלי לסבול מעשן הסיגריות. יצוין שוב כי על מנת לאפשר עישון יש להקצות חדר שמופרד לחלוטין משאר חלל הקניון, כך שעשן הסיגריות לא יגרום מטרד ביתר חלקי המקום. אף אחת מהדרישות האלה איננה מבוצעת. **(יש לברר האם אכן לא הוקצו חדרים שכאלה)**
- בקניון מוצבות מאפרות לרוב.
- אינכם עושים דבר על מנת למנוע עישון במקום – לא באמצעות דרישה מהלקוחות שלא לעשן ואף לא באמצעות התקנת שלטי איסור עישון או הסרת מאפרות, כל אלו **כנדרש בחוק**. יתרה מכך, אתם אף **מעודדים** עישון כפוי ועבירה על החוק, וגורמים לעישון במקום בעצמכם, זאת לאור העובדה שברחבי הקניון מותקנות מאפרות (הפרת חוק לכשעצמה) אשר גורמות ללקוחות להבין שניתן לעשן בתוך הקניון. לעניין המאפרות, נקבע בפס"ד ת"ק 10153-06 פלד נ' **חברה לניהול של דיזינגוף סנטר בע"מ**, כי התקנת מאפרות בשטח קניון משדרת מסר הפוך מהנדרש ללקוחות הקניון: **"הנתבעת פעלה בניגוד לרוח החוק בשני היבטים: האחד, בהציבה מאפרות ברחבי הקניון. אין ספק שמדובר בשדר הפוך מזה המשודר בשלטי איסור העישון. גם אם לטענת הנתבעת, יש להציב את המאפרות על מנת שהמבקרים יוכלו להניח בהן את הסיגריות שכיבו, עליה להציבן בכניסות לקניון, לכל היותר, אך לא בשטחים הציבוריים שבתוכו"**.

פסיקת בתי המשפט

1. ביולי 2006 ניתן פסק דין ע"י בית המשפט העליון בעניין אירית שמש נ' פוקצ'טה (רע"א 9615/05) ובו נפסקו פיצויים לאישה שעישנו לידה במקום שלא קיים את חובותיו החוקיות, זאת ללא הוכחת נזק ממון.
2. פסקי דין שניתנו לאחר פסיקתו זו של השופט רובינשטיין והתבססו עליה חזרו על ההלכה שנפסקה במקרה הנ"ל. ראו: ת.ק. (תל אביב) 07-1303 **סלע נ' אגאדיר בנמל בע"מ** (18.4.07), שם נפסקו לתובעת 2,000 ש"ח, ת.ק. (תל אביב) 07-1169 **רותם נ' ק.מ.ל. קפה בע"מ (קפה נטו)** (17.5.07), שם נפסקו לתובע 2,500 ש"ח, ת.ק. (תל אביב) 06-10118 **סימן-טוב נ' אויטה ואח'** (1.8.07), שם

נפסקו לתובע 3,100 ₪, ת.ק 07-05-346, ת.ק 07-05-346 **עופר נ' פלורנטין 24 בע"מ (באגסי)** (9.8.07), שם ניתן תוקף של פסק דין לפשרה לפיה התובע יפוצה ב-2,000 ₪, ת"ק 07-06-3658 **אופיר נ' מזון בע"מ (מרתה)** (30.8.07), שם נפסקו לתובע 3,500 ₪ ועוד.

3. בפס"ד **אופיר נ' מזון בע"מ** לעיל, שניתן לאחרונה, בית המשפט מבהיר במפורש מהן חובותיו של מחזיק כלפי אורחיו ולקוחותיו למניעת החשיפה לעישון כפוי. להלן סעיפים 10-14 לפסק הדין:

10) "עישון הפוגע בזולת מהווה עוולת תקיפה, עוולת רשלנות ועוולת הפרת חובה חקוקה [פקודת הנזיקין, סעיפים 23; 35-36 ו-63, בהתאמה]... מחזיק במקום ציבורי שאינו נוקט אמצעים סבירים להניא את עובדיו ואורחיו מלבצע עוולות כאמור – למעשה מרשה או מאשר אותן, ובכך הריהו נעשה שותף לדבר-עוולה וחב עליה [סעיף 12 בפקודה].

11) ...אין לקבל את טענתו של אחראי על מסעדה או מוסד דומה כי הוא חסר אונים נוכח התנהגות פלילית ועוולתית של הלקוחות. הוא יכול לעשות הרבה דברים, לרבות דברים העלולים לגרום לו אי-נעימות ואף נזק כלכלי. הוא חייב לעשות כל מעשה סביר בנסיבות העניין כדי להימנע מדבר עבירה ועוולה...

12) ...חזקה על האחראי שלא יהסס לדרוש במפגיע ובנוקשות מאורח לעזוב את המקום אם האורח נהג באופן בלתי קביל לחלוטין מבחינה חברתית, כגון עשיית צרכים בחלל המסעדה...מקובלת עליו סברתו של התובע כי מעטים האורחים שיתעקשו להישאר ולעשן נוכח גישה לעומתית קשוחה של צוות המסעדה, שבמסגרתו יידרשו הלקוחות לחדול מלעשן או לעזוב את המקום – אחרת לא יזכו לכל שירות ואף יהיו צפויים לביקורו של פקח שיוזמן מיידית למקום.

13) המסקנה המתבקשת היא כי לא בחוסר אונים מדובר, אלא בחוסר נחישות. אולי המחזיקים במקומות ציבוריים, הנוהגים רפיסות והססנות בעניין זה, אינם משוכנעים די הצורך כי התנהגות בלתי חוקית היא, ככזו, התנהגות בלתי קבילה. אולי הם אינם משוכנעים די הצורך כי התנהגות עוולתית הפוגעת בזולת היא, ככזו, התנהגות בלתי קבילה. הבעיה אינה נעוצה, אפוא, רק במגבלות אכיפתיות. היא נעוצה, בראש ובראשונה, בהזדהות פגומה של אותם מחזיקים במקומות ציבוריים עם מחויבותם החז-משמעתית לציית לחוק, להבטיח לעובדיהם סביבת עבודה בטוחה, ולהגן על זכות הלקוחות לחיים ולבריאות.

14) אסכם ואומר כי שומה על המחזיקים במקומות ציבוריים להתגבר על אי-הנעימות, להיות נכונים לספוג הפסד כלכלי, ולפעול בנחישות ובתקיפות למניעת העישון הפוגעני והאסור בתחומם. המחזיקים-המעסיקים יבהירו לעובדיהם כי לא יסבלו עישון אסור

של עובד, וכי עובד שיפר את האיסור יהיה צפוי לעיזומים עד כדי פיטורין. המחזיקים ידרשו מאורחיהם שלא לעשן במקום האסור לכך, וייתרו בהם כי יידרשו לעזוב את המקום אם יפרו את האיסור. על המחזיקים לדעת כי השתדלות נמרצת-פחות לא תיחשב לקיום החובה החוקית "לפקח ולעשות כל שניתן" כדי למנוע עבירות, עוולות ופגיעה בבריאות הציבור".

4. כלומר: חובותיו של המחזיק כלפי אורחיו, עובדיו, לקוחותיו ומוזמניו הן שלא לחשפם למעשי תקיפה מצד צדדים שלישיים, ובמיוחד יש להקפיד להתייחס למבצעי מעשי התקיפה של העישון כלפי המבקרים כאל עבריינים פליליים; המסקנה, כפי שמופיעה בפסק הדין המצוטט היא כי "לא בחוסר אונים מדובר, אלא בחוסר נחישות".

התראה

5. אני פונה אליכם בדרישה לכבד את החוק ולאוכפו בהתאם לאמור. כיבוד החוק צריך לכלול את היסודות הבאים: שמירה קפדנית של איסור העישון בכל חלקיו ופינתיו של המקום; מניעה בפועל של עישון על ידי בקשה מהלקוחות שלא ייעשנו במקום, הצבת שילוט המורה על איסור העישון – כנדרש בחוק ובתקנות שהותקנו מכוחו, כמו כן הסרת כל המאפרות. מאחר שמדובר בקיומו של החוק, אין לי אלא לדרוש כי החוק והתקנות כאמור יקוימו ויבוצעו ללא דיחוי ובאופן מתמיד. אעדיף להימנע מפנייה לערכאות משפטיות, אך גם עליכם לשתף פעולה.

6. אשמח אם תמצאו לנכון לקיים את החוק ולאוכפו בהתאם לדרישות החוק כפי שפורטו מעלה. במידה ותקיימו את החוק ברצינות הראויה אשקול להסכים לקבלת פיצוי סמלי בלבד.

7. אמתין לתשובתכם בתוך 14 ימים מיום קבלת מכתבי זה על ידכם. אי קבלת תגובתכם, או קבלת תגובה שאינה מצהירה על כוונה להתחיל ולקיים את החוק ואת התקנות באופן מידי יובילו אותי, לצערי, לשקול ככובד ראש צעד של פנייה לערכאות משפטיות בדרישה לפיצויים מלאים, הן בגין נזקי הבריאות שנגרמו לי בעת השהייה במקום והן על נזקים ועגמת נפש על פי כל דין.

בברכה,

אלי בר כוכבא